

KÖZHASZNU ÉS MULATTATÓ TARTALMU HETILAP,
egyszersmind a debreczeni szünygyeget, gazdasági egyesület, zenede- és dalárdaegylet, kertészeti egyet, takarékpénztár é
több helybeli társulat közlönye.

Megjelen
minden vasárnap.
Előfizetési ára egy évre
6 forint, fél évre 3 forint,
hírom hónap 1 forint 80 k.
Szerkesztő és ki-
adóhivatal a piac-
teretzi **Csanak-ház**
ban.

Hirdetési díj:
Negyehasábnyi peti sorát
egyszeri hirdetéssel 5 k.,
háromszorival 4 k., több-
szoriával vagy nagy ter-
ülettel 3 k. Hirdetésről ár-
la megbeszél.

Debreczen 1866, jan. 31.

a debreczeni gazdasági egyesület igazgató-választmány 1866. jan.
30-ik napján tartott ülésének.

Tisztelt szerkesztő ur!

Szana Tanácsa százados önhittséggel igyekszik a „Hortobágy” 4-ik számban nekem dramaturgiailag lezárni adni. Míden mint megtörténtett föl az elő első bírálói kísérletére válaszként a „Hortobágy” ba beadtam, csakis tekintélyre fértak kíváncsnak, huztam keresztül feleletben az erősebb helyeket, gondolván, hogy a kritikus tán magába tárt, tán belátja tévedéseit és leginkább elhallgat. De eszaltotokan.

Nézünk minő ismeretekkel s a dramaturgiának minő fogalmával bír, minő bírádói képességgel van megáldva Szana Tamás?

Sz. T. elismeri, hogy nem tudhatta, mikép Szabad-
hízy nem hal meg, holott Szoboszlay elkész svajci idezi, ki
Szabadhízyra ezt mondja: „hadd horjla a búj jellegű magán,
jártában és keltében stb.” Tehát Sz. T. ugy bírda tarabomat,
hogy nem ismerté! Ez már igazán kritikus! lelkiismeretesség-
épen így vetett egy a népből Aristidesre halás svazavató,
mivel mint beváll, nem ismerté! – De Sz. T. ezen beismerése
nem megjobbult; most már egy védi magát, mikép azt vitat-
ja, hogy Szabadhízynek meg kellene halni, a kót-
től igazság kiszolgáltatásáért! – Ugyan csak abban
rejlhetik kultúri igazságszolgáltatás, hogy valaki megletik! Ily-
tant még eddig a dramaturgia nem ismer. Előbb jelenetemből
kifejtem, hogy elegendő, ha a kienegzetlenség érzelm kifejeztek!
azaz ha az összelközös által megavart harmonia visszallat-
tik s a néző közönség megnyugtattik. Vörösmarty dramatur-
giai lapjaiban egy fejezi ki ezt: a szenvedő éreynék dicsőül-
kel; a gaznak s ültetni, legalább belseg, öntudatától mar-
czuelgova: vagy mint Árpád öbrédesben kifejezi:

„Kudarczot vall itt a fondor s csalárd,
Röpkényt az ész, kacaját nyer a bohó.
Utálat őri a bűn győzedelmét” stb.

Sz. T.-nak tehát látniában van a költői igazság; pedig Vörösmarty – és vele minden dramaturg a világon, megegyezően a megalkotásfelfogás. Ugyilátszik azonban, hogy a megöröült Sz. T. nagyobb büntetésnek veti a halálát; de az örült még meggyőzül, habár ki szenvedés az öntudat kínját, – igaz, hogy a halálból is van feltámadás, de csak a más világon.

Sz. Tamás észrevetéseimre, hogy tragédiának nem felel meg a kellek: főfelemen gerjesztése, azt feleli, hogy én a dráma-
turgia elemét (1) (talán elveit) akarom halomra dönteni s Aris-
toteles nézeteit nem tartom tévedésnek, pedig az általa idézett
aesthetikusok a részvét és féltélem nem felbuzsított tartás-
tragédia corollarumának, (tán kritériumának!) Látin kritikus-
ny mily derék az, mikor önmaga czafajón meg magán! Nem fe-
lel-e kellek tehát: főfelemen ébrazsolták meg azt mondja, hogy a drá-
ma-
Aristoteles és minden jó dramaturg is azt mondja, hogy a drá-
ma-
ezáltal a rettegés és szándokozás gerjesztése által a szenvedé-
lyek tisztulása; ha tehát főfelem és szándokozás gerjeszté-
séről kell a drámaának forgatni: látni való, hogy ez és az
kifejező; hogy a kifejezés magában véve nem főfelem, A
meg minden legujonebb dramaturg is találta, mikép Aris-
toteles ama szavaihoz, azon érteleme rejlik, mikép a megábrán-
örök igazság, a nézők közbelen szentnek és sérthetetlennek
társakk, — erre kell törekedni a dráma-íróknak, nem pedig ré-
drámaik írására. Ugyan például „Ismene és Julia“-ban a
Ismene mino iszonyú főfelemet és rettegést gerjeszt; nem e-
sebb-e az a őrsora felélti szimuláns? Tehát én sem Aristote-
sem a dramaturgia elvét nem akarom halomra dönteni, ha-
a kritikus nem jól distingvált — s kifejezőelemet nem aká-
nyav nem tudta megérteni.

Még az azonban mind nagyjót! Most következik azon nasszeri drámatulajdonosok, melyek a nézeteket tisztázza a kárhozatokról, amik az előzőekben megfogalmazódtak. Azt állítják, hogy „az ó- és újkor tragédiáinak között sem mi keltette a különbséget, hanem az ízlés”¹⁰; alább pedig ezt mondja: „Az ó- és újkor tragédiáinak közti különbség mindössze az, hogy az ókorban a dráma a természet és az ember közötti küzdelem, az újkorban pedig az ember és az ember közötti küzdelem”¹¹. Tehát nincs és meg se volt különbség az ó- és újkor tragédiái között, csak az ízlés.

ség! Ki értheti ezt? Ez azon dramaturgián div és igazság, a szerző és a primitív nézőkkel bíró közönség Sz. T. tanulhat! Valóban itt megérintsz az erbe leljen, a hűmöt itt tehetőség és a mély dramaturgiát tudomány! Itt van az az igazság? — En azt állítom, hogy „a görög (vagy, ha tetszik előtérgeződik az ezme az emberi keblekben kívül élt, a resztveendő (vagy, ha tetszik az újkor dramáiban) egy fejezhez van az ezme néve.” — Vörösmarthy ezt így fejezte: „A régiek komoly számvetésben a fatum uralkodott, mely még istenek is hódoltának; — korunk világosságban eszméket és költő jól teend, hi minden az ember belsőjéből, az egyes karakterek erejéből fejt ki: — az igazságszeret, egyen az újabb dramának.” — Kölessey, nemzeti gyomrányban ezt írja a többi közt: „A mythologiai világ, elsősor a görög poessikus világ; tudomány, szív, felelő ember élet egész folyamán a keresztényen religio szemében koncentráltnak.” — Salamon Ferenc szerint: „ember életének tükre jellemében rejlik; inn az az, mely görög tragédia fátuma helyett alkalmas esztétikájára.” — Gulizot szerint: „Schopenhauer szellem az újabb névze tengerpart világító tornya.” — Gaudel Daniel, névze és dráma párhuzamban” ezim, a Kisfaludy-társaság szászorított éreztelődésben így szól: „A görög keble er és vallási érzelmét megismerkedésben isten-adalmán állított k a szövete, hogy érzékelt is felfogással; e szerint a mban is k a szövete kellett lenni az erkölcsi és vallási m képviselőjének, a keresztényen vallás tárgyadéval az a görög istenek istent mltőszóvalként elvettették így az a lényekben volt ön boldogjába tekinteni; a görög szónak alapját képezte a történet és k: a keresztényenét költő történet és az ember keblehez olvadó erkölcsi és vallási len.” — Blais Burgó, a régi és új színművekről szentírja: „Az újak között sokan nagyobb kálmánosság

ged a szomorujáték, mint a régieknél volt, most a jellemek kifejtésére sokkal nagyobb gond fordítatik."

Ezekből tehát kitetszik állításom alaposága, valamint az is, hogy a görög és keresztény dráma közt igen is van különbség s e szerint az is tisztán áll, hogy Sz. T., ki e tekintetben tisztán fogalomra még nem vergődött, dramaturgiai leczkéket nem adhat.

Sz. T. nem érti, hogy mi az a gondviselés, nem érti, hogyan lehet a gondviselés által bűnhődni s azt mondja, hogy a hős ellenében dúló hatalom dúlásait nem szüntetheti meg, mert mihelytől ezt teszi, a tragoedia megszünt — tragoedia lenni.

A gondvilészi, örök igazság, világrend: mind azonos fogalmak a keresztény drámban s az erkölcsiség diadala. Az erkölcsiség, ami a görögök fátuma a fogalmával öszvegyez a külsőnek köztük, mint első feleletben meggyőzőm. A görög és keresztény szellem közti, a külső körülmények és az ember jellege közti különbség. Az elég érthető. Azt pedig, hogy az ellenében dúló hatalom vagy megszűntetűt dulsait vagy bűnhődik: általában a drámai költői igazság kiszolgáltatása, hordozta fel a s a világ bűnhődik viendő a tragédiába. tehát kritikát nem hívón idezve szavaimat; így könnyű mindezt elferdíteni.

Győző B. szerelmét nem találja Sz. T. indokolttnak; há-
mikor lehet a szerelmet, rokon-, vagy ellenszenvet motiválni?
szeretünk, anélkül, hogy megtudnánk mondani, miért; nem is
szeretlem az, amit külsőleg elegendő leget motiválni. Aztán meg
Győző B. a darab epizódjához tartozik!

Hogy Szabadházy a seprűzés ellen nem tudja magát védeni, pedig elarabolni tudta Margitot: ez holytelen elvennévés? mivel a rablaku y ellen mi fegyver kell még? hiszen a rozsz jellem ember is lehet lovagias, uo irányiban, midőn kivált azt már rablása óta ejtette; mit tegyen még vele?, pofon verje? mért nem a kritikus valahai uo tanácsot?

Sz. T. az az állítását, hogy nem vagyok ismerős a szilpapi tiktival, azaz indokolja, hogy az első felolvasásban nincs semmi cselekvény. »O bizonyosan, csattanás francia szilpapi cselekvényeket kívánna, s alkalmasint nem akarja tudni, hogy a cselekvény helys és kölsé. Hogy küls cselekvény is van benne megállás Végkérvének polgári és család élet feltartozásának megállítás Gyöké Bilit és Margit s ez és Szabadházy jelenetéből, mely utóbbiak még első csattanósak; a helys cselekvény pedig általában jellemzi az első felolvasást; mert a helys cselekvény nem egyéb, mint azon érzemények, szenvedélyek küzdelme, melyek a személy jellemét kifejti. A tánderevén a tánderevén tagjainak indokoltat, azoknak az akkori körülményekhez viszonyokban a személyek elhatározása, és befolyása. A helys küzdelmek, melyek folytat az egyetértés létre jön vége. helys cselekvény köpeznek, melyek a keresztény tragédia az helys küzdelmek felének meg, miszerint az ember jellemnek magunkból kell kifejtet. Általában, magyar szempontból véve, a tartom követendők a francia csattanás jelenetességét nálunk kávélt tragédiának: mi magyarok magunkból szoktak kifejtet örömeit s Kőcserevén tartok, ki ezt mond kritikálják. »Sőt sem hirtelen val követet, csak küzdelmek és forrjátok ki a jít erőfölköt. »S igen helyesen magyar szempontból a helys küzdelmek, miszerint a francia állás szándékára létező, azt állítván, hogy »a franciák a természetet a divat dörögbe állították.

Sz. T. hibdál rója fel, hogy a második felvonásban kétféle viládférfát állított szembe egymással. Az egyik a világ minden felvonásában a várdai várban a tártókba, tehát egy helyben, helytelenül Sz. T. azon meggyőződése, miszerint arra nézve, hogy a szuliput tálaltak nem ismerem, (hát Sz. T. jobban ismerek mindem, kinek sajnál) minthetem is kelte és lehetne már tapasztalat, hála szerenczeim? még Szakspereit is felismerték a sok vadást mind a hibáztatni a később azt jegyzem meg rá, hogy a 300 éves ovezelt, foglaltat társadalmi szokások és szokások uralkodó alatt állt Szakspere ezek színészei és a kormányt... így tehát szegény Szakspereit hibáztatja róla Vörösmarty, hogy ő mint — szuliput embere ismeri a dráma prosaiból oldalát! Hibát mondtam róla! Szakspere egymaga fele a természetnek! Hibát róla Szász Károly:

"Költő, m. a. v. d. s. z. azért örök időkig
Tanulni, hogy csak hozzád járj." (Költő)

Hátha van feljegyezve rólad, hogy „te a kritikának
vényeket szabtlál”; Ime Sz. T. azt állítja csekély szomolye-
lással, hogy te sem ismered a szellem titkait!

Mező Katallu bucsúztatás feltételei. Sz. T. most is túlszárnyalt, találgatni tudja s felhozza Maecid fájdmától elmentett, melytől csak ennyiben nyilatkozott: „alcsen gyermekem!” s így a lyra a drámai költőzetek ki nem zárható, ezt nem kell tovatolni s hogy egy, fétjét szerető nő a zórtanál (közvetlenül) lidra burzsolat feltételei, azon szilpadat, ez természetellenes s Maecid is nemcsak annyit mondott, hogy „alcsen gyermekem”, hanem, már előbb azt kérdezi: „gyermekem is?” és ímet ímet megbeszélés²⁴ – azazda mondja: „alcsen gyermekem”, után, megszakadnak nélkül még a nyelvével sorban – s Maecid egy sorint szava után nyolczadot sorban sor verőnt ki fájdmától; tehát mintegy 12 sorban nyilatkozhat fájdmát. Nem igaz tehát, hogy csak ennyit mondott: „alcsen gyermekem!” Mező Katallum pedig a kérdéses jelenethez a színpad 20 sor fölül van tehát az árándozás²⁵, van-e igaz tehát, hogy az ólyvát a közönség megéltetheti!

Kelenem Margitára nézve a tulvadásos nyelv-
vándat illetőleg feleletlenül nem képes megfogalmazni Sz. T. 2.
tulvadás az, nem is drázdáz, csak a szerelmek és
nem ismeri Dohrezen történetét, mely a tiszavidekiék Re-
valu, mely maga egy kis köztársaságot alkotott, melynek
tisztegyet gazdag emberek versenyeztek. Vigasztalunk,
a híres Dohazy is szolgált, helyny magasságú műveltségű

A kisleprázsi jelenetre nézve megengedni Sz. T. Shakspearehoz hasonló jelenetek az életből, előfordulnak helyesül ugyan, de én erről nem tudok; csak azon meg vagyok bizonyos, hogy a főbb egészen mivel lednyá, a blednyl

Jelen voltak: Harsányi Gábor, Molnár György, Udvarhelyi Károly, Simonffy Imre, Oláh Károly, Deli Mátyás, Sárvary Elek, Kiss Sándor, Király József, Kovács Lajos, Komlóssy Imre, Rácz György, Harsányi János, Jánbör Ferenc, Harsányi Sándor, Bészler Lajos, Varga Ferenc, Pekár Imre, Piros József, Schweitzer János, Szabó Bálint, Nagy Ferenc.

1. Felolvastatták a múlt 1865. év július hó 13-ik napján tartott választmányi ülés jegyzőkönyve.
Végzés. Meghitelesített.

2. Olvastatták a Wood és a Kachelman-féle arató és kaszáló-gépeknek, a múlt 1865. év júliushó 20-án megtartott próba-versenyéről a bíráló küldöttség által bevont s annak idejében a „Hortobágy” czimű helybeli lapban közzé tett hivatalos jelentése.

Végzettség. Tudomásul vétetett s amennyiben a bíráló küldetéség jöttele szerint, a Kachehnan-féle ártás és kaszáló-gép, mely, Kachehnan Károly gépgyármok helybeli bizomáyosai Tóth Lajos és társá helybeli vankeskerkedőknél megrendelhető s kapható, — a Wood-féle csupán ártó-gép felett, szerkezeti egyszerűségénél, kezelési könnyűségénél, a munka minőségénél és ár olcsóságánál fogva előnyvel bír, az a gazda-közönségnek ajánlatlik.

3. Előzeteszettem, hogy, mivel a múlt év júliusból 20-ik napján tartott próbaverseny alkalmával, a bíráló küldöttség ítélete, a helyszínen számosan megjelent ügybarátok és érdekeltek előtt a Wood és Kachelmann-féle arató és kaszáló-gépről, holott annak megadására sokan várakoztak, akkor mint-járt ki nem mondottál, ezen mulasztás a megjelent közönségre lehangolólag hatott, budítványoztatott, hogy jövőre, minden bíráló küldöttség, ítéleteit a helyszínen a gazdálaközönség előtt ki mondani s közéé temei tartozék.

Végzés. Az indítvány helyesléssel fogadtatván, határozatilag kimondatik, hogy jövődöben minden, bírálás végett ki-nevezendő küldöttség, szabályait megtartani tartozék, hogy ítéleteit a helyszínen, a megjelenő közönség előtt kimondják és közzé tegye.

4. Nagy Ferencz ideiglenes jegyző előadta, hogy a választmány ¹ 1936. sz. alatti határozata értelmében, az addig létezőet alábbi 2 példány mellett még 10 alírási iv készítésre rendeltetvén el, az alírási megrendelt ivek elkészültek, kiosztattak s az alírási ivek beküldésére, a múlt év szept. hó első napja ki-tűzött.

Ezen kitöltött időre az I. II. III. VI. VII. VIII. IX. X. XII számmal jegyzett aláírási ívek beérkeztek, melyeken összesen 149 aláíró van, IV. V. és XI számmal jegyzett aláírási ívek pedig, mind e ideig be nem adtak, kér annál fogva e tárgyból intézkedést.

Végzés. Előterjesztő jegyző megbíztatik, hogy a IV. és XII. számmal jegyzett aláírási ívek tartóit, az aláírási ívek bontásáról szólóan fel

5. A n. méltóságu m. kir. helytartótanácsnak 1865. aug. 14-én 62.028 sz. alatt kelt intézkénye folytán, olvastatott Bácsban 1866. évi május hónapban tartandó gazdasági erdő- és szőlőkiállításnak megkezdődött szervezése.

Végzés, Tudomásul vétetik.

6. Olvastatott a kereskedelmi és iparkamarának 1863. évi nov. 24-ken tartott rendes üléséből ¹¹⁷ 1863. sz. ülés
kelt azon felhívás, melyszertől a múlt május 1-én beletért

kelet azoni feltételek, melyekhez egy újabb, nagyobb kelt. állatvilág
tanácsnok a Párisban tartandó ipar-, mű- és terménykiállításra
va vonatkozó 87100 sz. alatti intézkedésem, mely egész terület
delmében felolvasztatott -- a kertelőket azidák, kereskedőket
iparosok, művelőknek négyzetűm azt megneveléssel hívja fel, hogy
a párizsi kiállítás megnyitása 1867. ápril 1. napjára, bezárása
pedig ugyanazon év október 31. napjára van tervezve.

A fent idézett szám alatti állatvilágutáncos intézkedésem szöve-
rűt, Pesten június 21. nap és terménykiállítás országos köz-
zetűndűnyű levén alakította, olvasztatott az országos központi áll-
zetűndűnyűnk, a párizsi világiállítás nyágheti folyó év janu-
2-án kelt áruháziútelőzet és felhívása.

Ezeknek kapcsán az elsőek által előadott, hogy kiállítandó tárgyak bejelentésén a határidő f. év február 6. napjig meghosszabbítottván, ezért szerdai volt a mai, egy. igazgató választmány, az ügyet felkarolva, a Behrezen és vidék terményei, mű- és iparcikkeinek, a párizsi világkiállításra London kiállításától kezdve gondoskodunk.

Végzés. Egyik főcsofja lévén ezen egyesületnek az, hogy Debreczen és vidékének terményeit, más és más iparüzekéit, nem csak a hazában, hanem Európában kereskedési fúvadásban termeszékkel tegye, örömmel karolja fel az ágyt s Harász (Gábor s Molnár György elnöküket) nemkülönben Simonty Imre, Ilkász György, Pekár Imre, Jánbör Ferencz, Király József, Székely Elek vállalatjait támogat kiállitja s megbizná, hogy így kezezzek minél nagyobb erővel s szorgalommal oda jut, hogy Debreczennek lakosai, így a gazdászok, minél a tulipán-réből, úgy a nemzeti hitelt és becsületet emelő minél számossá czikknek a pirosi világhíklátásra leendő alküszével legyen részt, melyek Debreczen és vidék terményeinek tulipán megmészteretésére s megkezelvételére s így a kereskedő állitól fogva szolgálak.

Ezen jegyzékony, azon felszólítással, hogy a debreczeni
kövek, ezen a helybeli térmény, műpáczikkal ismertetés
szolgáló kedvű és magyabeszé alkatú nem csak a né szalasz
hanem teljes igyekezzel s színtel bszegzommal felkalkolják
párzi alkálálításra küldeti szándokolt térmény, vagy
ipari-czikkellet a fennvezett kikötötteknél folyó év febr. 1
napját bejelentek. — a „Hortobágy” című lapban közre-
tetni rendeltetik. (Folyt. köv.)

az eperjesi kollegium számára, 500 ft. a helyben alapítandó kórház részére 4 ágyra, 450 ft. alapul a felállítandó kézműves-vásárnapi-részletükre. A maradvány a két igazgató között egyenlően osztott fel.

Tenéken, (Biharm.) hol a követválasztás, néhány hét előtt, kihágások miatt megüszült, m. hó 27-én G o z s d u Manó választott meg országgyűlési képviselőül.

A főisk. könyvtár számára 1865. évi jan. 1-től fogva ajándékol bejött könyvek és régiségdarabok.

1.) T. Varga János körs-berettyő-szabályozási igazgató úrtól: a) Geheime Geschichte des Cabinets zu St. Cloud 1—3 drb. b) Helvetius, a természet rendének igaz értelme; kézirat. c) Előki jelentés a berettyő-szabályozási társulat 1851. főkép 1857. 1858. munkálatairól. d) Atlas antiquus kis kver. 4-r. 14 lap. e) Kriegs-Atlas 14 lap 1794-ből. f) Bodoki János főmőre előterjesztése a körs-berettyő-szabályozási jelenlegi állásáról. g) Institutio Pensionalis generalis Principis 1818. h) A m. nyugati intézetek alapelvei 1837. 2.) T. Cz. Szt. István Sándor úrtól: a) 10 drb régi pénz. b) K. Károly cs. kis ezüst álléjere 1794-ből. b) Kis ezüst német pénz 1803-ból. c) 1-ső Leopold pórtája 1696-ból, ezüst. d) III-ik Zsigmond lengyel haromsa 1611-ből, ezüst. e) Rákóczi pénz. f) Lengyel réz garas 1700-ból. g) Antoninus Pius érc vegyénje, szép példány. h) Kopott római pénz, megfigyelt. i) XVI-ik Lajos fr. király sárga-réz pénze. k) IV-ik Béla és V-ik István régi pénze. 3.) Molnár Mihály főiskolai pedellustól egy török pénz 1099-ik év-ből, (török év-számítás szerint.) 4.) Nagy Andrástól a) 4 drb régi pénz, b) Rákóczi pénz. c) IV-ik Béla és V-ik István honori rézpénze. d) Ugyanaz. e) Kis körülyírtó rézpénz. 5.) Biró László II. b. tanultól Szent Dániel zsolnárai, ford. Sz. Molnár Albert 1794. Kis 32-r. Pethe kiadású, díszkötés. 6.) Daróczy Károly pályavégzett tanultól: Gáti István természet-történet. 7.) Szántó Adolf f. j. l. tanultól a) Biblia Sacra vulgatae editio, Coloniae, 1658. b) Platinia historiae de vitis pontificum romanorum, Coloniae 1626. 8.) Bányai Vincze I. b. tanultól Bonnavel titkos történetekről, Gyarmathi Gábor, kézirat. 9.) A n. m. k. Helytartótanácsától, Österreichischer Bericht, über die Ausstellung in London 1861. Redigirt v. d. r. Arenstein. 10.) A bekés-bíráti n. t. esszéességtől s a bekés-bán. ref. egyházmege 1864. nov. 15—19. tartott gyűlésének jegyzékéről. 11.) T. Keszey Albert úrtól: Hozzájárulások 1865. 12.) Lampel Róbert könyvtáros úrtól a) Kassay Adolf Bűntető törvények s büntetési eljárás. b) Átalános m. magán jog s tör. eljárás. c) Obornyai Károly ausztr. polg. törvénykönyv. 13.) Mélt. Sombori Imre úrtól: Ein Blick. London 1859. 14.) Szél Farkas j. h. főisk. tanultól Don Alfonso Castiano. Irtá Szél Farkas. 15.) Czuk Arnold II. b. főisk. tanultól Boque David Kisérelt az újtestamentum isteni tekintélyéről. Pest 1848. 16.) T. József József elcsélt ref. lelkész úrtól: 1-ső Calvinus Joh. Commentarius in Psalmorum librum Genevae. Enstath. Vignon 1688. 2-ső Calvinus Joh. in Quinque libros Mosi commentarii. Genesis scor. sin. reliqui quatuor in formam harmoniae digesti. Editio 3. Genevae 1683. 3-szor Predigten über siml. Sonnt. und Festtags-Evangelien des ganzen Jahres von jetzt lebenden Christl. Predigern. Herausgegeben v. Ernst Zimmermann Darmstadt 1825. 4-szer. Tock Johe. Georg. Sammlung einiger Canzel-vorträge. Wien und Leipzig. Stahel. 1791. 5-ször Magazin für Christ. Prediger. Herausgegeben v. Joh. Fridr. Röhr. I. B. 1. St. Hannover und Leipzig 1825. 6-szor. Xenophonis memorabilia Socratis dictorum libri 4. Recensuit Ernesti Zennii et suas annotationes adiecit. Johe Gottl. Schneider. Lipsiae. Friedsch 1798. 7-szer. Fiklin Gábor Andrásmegye leírás. Hist. Geogr. és Statist. tekintetű. Buda. 1835. 8-szor. Franzus Farkas. Egy jeles vadaskort, avagy az oktatlan állatoknak 5 könyvebe foglaltatott teljes történelme. Miskolci Gáspár által magyar nyelvre fordítottatott 1789. 9-szor. Kempis Christophorus Krisztus könyveiről 4 könyvvel, melyek Pázmány Péter által magyaráztattak, most pedig újonnan kinyomtatottak Kassán 1782. 11-szor. Clauden. II. Minul. ford. Fiklin Gábor. 11-szor. Snell Lajos P. J. példaképe foglalt erkölcsi tanítások, fordította Kovács Sándor. 11-dik darab Pozsony 1806. 12-szer. De unione Protestantium in genere praesertim in Hungaria Constatuio brevis 1701. 13-szor. Cleymann Carl. Religions Vorträge, gehalten in Bethaus der evang. reform. Christen in Wien. I. 2. B. Wien. 1802. 14-szer. Némethi József. Pokolki Vende, vagyis a hűltak haragja. Egy kísértetes történet. Pesten Trattner 1823. 15-ször. Blumauer Virgilus Aeneas, melyet most magyarosan Szalkai Antal által fordítottatott; kézirat. 16-szor. Összeállítottatott vers-darabok. (Csökényi sárkány stb.) Kézirat. 17-szer. Vanda. Krakói hercegség, vagy a szorelen álmodoztat. Valóságos történetem épült román. I. 2. rész. Pozsony. Landauer. 1806. 18-szor. Nagy József jegyzetel 1820. (magyar költők, magyar versek) Nagy József előtárgya, Vágy Józsefől. Kézirat. 19. Farkas Andrá (Halmayné bevit.) Vasvármegye leírása, a vas hasznáról s huz. Bathyni Pál bekészített pompája. 1827. 20-szor. Josef der Zwelte. Eine Skizze. Leipzig 1770. 21-szor. Trenek Fridr. (Freiherr von) Naching zur näheren Beleuchtung der Bilanz zwischen Fürsten und Priestern. 22-szer. Horváth György Természetnek és kegyelemnek iskolája, mely az isteni tökéletességnek a látható és láthatatlan teremtésének vizsgálatából az embert az Istennek dicsőítésére serkenti. Győr. 1776. (Folyt. köv.)

Magyar királyi koronázása Sopronban 1681 december 9-kén.

(Régi latin nyelvű szerint.)

1. Koronázás előtti napra az ország szent koronája, a kir. ékszerrel együtt, a városbíráktól s. c. kir. felség szobájába minden magához fűző nélkül vitetik az országrendek jelenlétében, nem lévén szükséges a koronát a templom sekrestyéjébe zárt és oltároktól, mivel ő felségnek közvetlenül a ferezend rendi ajtó templomban foglalkoznak meg.

2. Ugyanezen a koronázás előtti napra ő felségnek udvarmestere megjelenti a császári minisztereket, kamarásoknak és egyéb udvari tiszteknek, hogy folyó december 9-én reggel 8 órákor az udvarnál megjeljenek. Ugyanezen időre az aranygyapjas-rend vitézei is megvárakoznak.

3. Hasonlóan jelentse meg azt a királyi főudvarmester a magyarországi karolinak és rendeknek.

4. A császári asztalokhoz foglalkoznak ugyanazt megjelenti a külország követeknek, kik amennyiben szükséges lenne a szokott érdekelőd, az ünnepi szertartás rendéről az udvari titkokat által értesítendők lesznek.

5. A kir. főudvarmester bizonyos nemes urat köldvén a főrendi asszonyokhoz és hölgyekhez, megjelenti nekik, hogy a kiszabott napon és órában jelenjenek meg a templomba: azou

nemessel együtt jár az udvarmester, ki a mondottakat ebédre meghívja.

6. A német udvarhölgyek mind a templomba mind az ebédre meghívandók.

7. Koronázás napján a város kapui bezárunk Pozsonyban 1613-ban, és reggeli 11 óra körül, midőn az ünnepi szertartás kezdetét venni, a Mansfeld ezredből evégett oda rendezdül gyalog, és Pálffy ezredből vörtes katonák állanak őrt; a soproni polgárok meg figyervezennek fel, mivel ő felségnek alig néhány lépésre vannak az utcán; amazok a származékot tázi vesztől ellen főszerelvé talpon álljanak.

8. A magyar és német katonák, a német darabokkal együtt a templom ajtai előtt egy állítandók, hogy a tolnakod sokaságot visszatartassák. Ezeknek pedig mind a két nemzet főbb nemesi közül oly tiszteket válogatnak, kik felügyeljenek hogy a különben is szűk templom közepébe meg ne teljék.

9. December 9-én reggeli 8 órákor a meghívott főrendek a császári udvarban megjelenevén, a császári lakótól a templomig lerokott deszkázaton következő renddel megkezdik a végre.

Az ünnepi járdalat és szertartás:

1. Minden cselédség eltávolítottán, elől mennek az udvari főbb nemesek s a mindkét, ugymint német és magyar nemzetből főrendek.

2. Következnek az elsőrangú miniszterek, az aranygyapjas rend vitézei; végre a főudvarmester távollétében palczát tartó helyettes udvari fő-marsal gróf Zinzendorf.

3. A spanyol és velencei követek.

4. Az ország-heroldok.

5. Az örökös választófejedelmek, diszköntösbe öltözött és kezeikben fehér palczát tartó alviláthalnokai, a birodalom címereivel. Közül gróf Saugel a golyóbbissal, jobbról gróf — az uralkodói palczát, balról pedig gróf Zinzendorf Lajos a vánkost vívén.

6. Az udvari fő marsal helyettese kivont karddal.

7. Ő cs. kir. felsége császári köntösbe öltözve és fején a felséges ausztriai házra néző birodalmi koronát viselvén.

8. Oldalt ő felsége fő kamarása, és a testőrök kapitánya.

9. Magyar. kir. főudvarmesteri helyettes gróf Draskovics János.

10. Koronázók: Idősb Zichy István és Erdődi Kristóf.

11. Magyarország ékszerait viszik gróf Erdődi György az —, Ilhésszá György a keresztet, Draskovics Miklós az almát, horvátországi bán gróf Erdődi Miklós (az országbírói hivatal örösedésében lévén) a királyi palczát, végre az ország nádora gróf Esterházy Pál a koronát, az utóbb nevezett három főr veres bárony vánkossal, a többi pedig kezében vívén az ékszereket.

12. A felséges császárné a fő udvarmester herczeg Dietrichstein karjára támaszkodva; köntösét úszját a főudvarmesternek Rapoch grófnő emelvén. Ő felsége fején még akkor nem lesz korona és előbb korona nélkül jelen meg az udvar előtt. A császárné házi és magános koronáján a templomba hozatik s ott a királyi szék melletti asztalra helyeztetik.

13. Az ország nádorának hitvese (ha jelen lesz) balról megyen az urhölgyekkel.

14. Utána mennek az udvari hölgyek.

15. A templom küszöbén várja ő cs. felségét az egyházi rend és az esztergomi, annak távollétében pedig a kalocsai érsek, szentelt vízzel megmártja, azután helyig kíséri.

16. Elől megyen az egyházi rend főemelt keresztel. A templomajtónál visszamarad két püspök a császárnének szentelt vízzel megmártására.

17. A főpapoknak és egyházi főúrknak számát, minél pontosabban meg kell határozni, mert ha azok által foglaltatik el a karzat, más ott megjelenni köteles személyeket, vagy kizárni, vagy feleltet akudályozni.

18. Az ő cs. k. felsége mellett örökösde végett, mind nem mind magyar katonák hívandók, kik az udvarhölgyeket kijelölt helyekre vezetik és az ünnepi szertartásokra megkivándoztatott tárt tartatják.

(Vége köv.)

Szerkesztőség nyittelevezés.

B. F. I. Post. On védenek, ki Kolozsvártól jénle, épen nem bír mindazon külön ajándékkal, melyekkel levele oly parancs elhalmoz. — Csak csaján azokkal a díszletekkel, mert ha a körszög egyezre csatlózik, máskor a mellék ellen a bismalmatással viseltetik.

Meghívás.

A debreczeni polgári kaszinó-egylet

tiszttalító közgyűlése

az egylet szállástan (Oszeglutana Kovdesház)

folyó 1866. évi febr. 4-én d. e. 10 órákor

fog megtartatni. Melyre minden egylet tag meghívatik.

Kelt Debreczenben az 1866. évi január 10-kén tartott választmányunk 1866. jan. 7-kén tartott üléséből.

Vincze Viktor jegyző.

Meghívás.

Az alábbi izmaltta — földmivelés, ipart és nehézs mestersegeket terjesztő egylet, tiszttalító közgyűlést f. évi február hó 11-ik napján délután 3 órákor a Jónász-féle szállalóban (Széchenyitana 1705. sz. n.) tartandja meg, mely közgyűlésre az egylet minden rendes tagja ezennel tisztelettel meghívatik.

Kelt Debreczenben az 1866. évi január 10-kén tartott választmányunk üléséből.

Az egyletti igazgatósdg.

Törvénytar.

Debreczen. Febr. 3. (Heti ülési szemle.) Időjárásunk általában kelles, mi a behozatalt és a szállalásokat gótya és emek helyezésre, az hogy a gabonakészlet nem tartatna nagy napon elénkkel, amelylyel a het közepén. A het első napján túnyom koronát volt buza, zab és roza után és az első cikkekben nagy mennyiségű részlet helyből, részlet helyből számlázott 10—10 krral felmelt áron keltek el. A piaci árak következtek: tiszta buza 2 ft. 75—3 ft. roza 1 ft. 65—45 krr. zab 1 ft. 1 ft. 5 krr. árpa 1 ft. 10—20 krr.

kukorica 1 ft 60—75 krr. kölesken 2 ft. 80—90 krr. köles 1 ft. 50—60 krr. A szalonna ára 22—23 ft.

Debreczen. Jan. 30. (Kicsinyen.) Tiszta buza 2 ft 50 krr. kétszeres 1 ft 80 krr. roza 1 ft 60 krr. árpa 1 ft 20 krr. kukorica 1 ft 60 krr. zab — 1 ft 95 krr. köles 1 ft 70 krr. Egy máss szalonna 21 ft. szén 1 ft 15 krr. szalma — 1 ft 70 krr. 1 font szalonna 26 krr. disznóhús 12 krr. marhahús 12 krr. só 9 krr. 1 itozé disznóhús 36 krr. B a r o m v á s á r. Egy pár jarmos éhár 198 ft. egy pár vágó tehén 112 ft. negyedik tünd pára 170 ft. harmadik tünd pára 90 ft. rugott borja párja 47 ft. igaz lo pára 98 ft. sertés pára 26 ft. juh pára 18 ft.

Értekltyfalva. A jan. 25-kén tartott heti vásárban a termények s elmet cikkek ára következő volt: Tiszta buza mérője 3 ft 50 krr. kétszeres 1 ft 80 krr. roza 1 ft 60 krr. tengeri 1 ft 70 krr. árpa 1 ft 20 krr. zab — 1 ft 80 krr. köles kétféle — 1 krr. szalonna mássja 22 ft. marhahús fontja 10 krr. (V.)

Nagyvárad. Jan. 30. — T. buza 2 ft 56 krr. kétszeres 1 ft 50 krr. roza 1 ft 65 krr. árpa 1 ft 05 krr. zab — 1 ft 95 krr. tengeri 1 ft 65 krr. köles — 1 krr. 1 máss szalonna — 1 ft. szén — 1 krr. 1 font marhahús 14 krr. (V.)

Nyiregyháza. Jan. 27. — A mai napon tartott heti vásárban, a gabonamérek ára következő volt u. m. tiszta buza 3 ft 30—40 krr. kétszeres 1 ft 80—90 krr. roza 1 ft 60—70 krr. árpa 1 ft 10—20 krr. zab 90 krr. — 1 ft. tengeri 1 ft 70—80 krr. köles 1 ft 30—40 krr. kása 2 ft 90—3 ft 10 krr. passuly 3 ft 70—4 ft 10 krr. (K. B.)

Bécsi bürze árfolyama.

Január.	29.	30.	31.	1.	2.
5%-os Metalliques	100 ft.		62.90.	62.90.	
5%-os nemzeti kölcsön	100 ft.		96.40.	96.35.	
1860-as. kölcsön	100 ft.		83.50.	82.80.	
Hiteletkötő részvények			152.	150.50.	
Bankrésekények			755.	753.	
Londoni váltók			104.10.	103.70.	
Bank	100 ft.		103.95.	103.80.	
Arany	1 dlt.		4.95. V.	4.95.	

MENETREND

a lisznavideki vaspályán, 1866. Deczember 1-től kezdve, további rendelésig.

I. Bécs és Pestből	óra/perce	naprésze
Bécs ind.	8	este
Pest	6 25	regg.
Cegléd	9 27	
Szolnok	10 37	
Pápa-Ladány	1 26	délután
Debreczen	3	
Nyíregyháza	4 28	
Tokaj	5 28	este
Miskolc	7 29	
Kassa érk.	10 34	

II. Bécs és Pestből	óra/perce	naprésze
Bécs ind.	8	este
Pest	6 25	regg.
Cegléd	9 27	
Pápa-Ladány	1 28	délután
B.-Ujfalva	3 13	
Nagyvárad érk.	4 38	

III. Bécs és Pestből	óra/perce	naprésze
Bécs ind.	8	este
Pest	6 25	regg.
Cegléd	9 27	
Szolnok	11 2	
Mosd-Tur	12 39	délután
Coab	2 50	
Arad érk.	5	

IV. Bécs és Pestből	óra/perce	naprésze
Kassa ind.	8	reg.
Miskolc	7 58	
Tokaj	9 35	
Nyíregyháza	10 14	
Debreczen	12 19	délb.
Pápa-Ladány	1 45	délután
Szolnok	4 45	
Cegléd érk.	6 41	este
Pest	8 37	
Bécs	6	regg.

V. Nagyvárad	óra/perce	naprésze
Nagyvárad ind.	10	délután
B.-Ujfalva	11 34	délután
Pápa-Ladány érk.	13 48	este
Cegléd	6 41	este
Pest	8 37	
Bécs	6	regg.

VI. Aradból	óra/perce	naprésze
Arad ind.	10	délután
Coab	12 14	délután
Mosd-Tur	2 39	délután
Szolnok	4 28	
Cegléd érk.	6 38	este
Pest	8 37	
Bécs	6	regg.

A közlásokokról indúlás idője, a minden pályánvaton kifüggesztett rendelési menetrendben van kimutatva.

A debreczeni városok által Cegléd és Debreczen között, a cc. k. szab. osztrák által vasúttársaság személy-vonatának csatlakozása, a személy-vonatnak minélkül helyben nem állhat kétszer foglalkoztatni, miköz annak idejében részletes tájékoztató fog kint lenni.

A vasúttársaságok postaküldésének menetrendje.

Arad—Eszter. Ind. Aradon naponta este 7 órákor. — Hk. Aradon naponta reggel 8 o. 30 perczek. (az utolsó kúrtól felvétel mellett.)
Nagyvárad—Bátaszék. Ind. Nagyváradon naponta este 6 o. 30 perczek. — Hk. Nagyváradon u. naponta reggel 8 o. 30 perczek. (3 o. 30 utolsó felvétel mellett.)
Nagyvárad—Bátaszék. Ind. Nagyváradon naponta reggel 7 órákor. — Hk. Nagyváradon u. naponta este 6 órákor. (3 o. 30 utolsó felvétel mellett.)
Nagyvárad—Bátaszék. Ind. Nagyváradon naponta reggel 8 órákor. — Hk. Nagyváradon u. naponta este 7 órákor. (3 o. 30 utolsó felvétel mellett.)
Nagyvárad—Bátaszék. Ind. Nagyváradon naponta reggel 9 órákor. — Hk. Nagyváradon u. naponta este 8 órákor. (3 o. 30 utolsó felvétel mellett.)
Nagyvárad—Bátaszék. Ind. Nagyváradon naponta reggel 10 órákor. — Hk. Nagyváradon u. naponta este 9 órákor. (3 o. 30 utolsó felvétel mellett.)
Nagyvárad—Bátaszék. Ind. Nagyváradon naponta reggel 11 órákor. — Hk. Nagyváradon u. naponta este 10 órákor. (3 o. 30 utolsó felvétel mellett.)
Nagyvárad—Bátaszék. Ind. Nagyváradon naponta reggel 12 órákor. — Hk. Nagyváradon u. naponta este 11 órákor. (3 o. 30 utolsó felvétel mellett.)
Nagyvárad—Bátaszék. Ind. Nagyváradon naponta reggel 13 órákor. — Hk. Nagyváradon u. naponta este 12 órákor. (3 o. 30 utolsó felvétel mellett.)
Nagyvárad—Bátaszék. Ind. Nagyváradon naponta reggel 14 órákor. — Hk. Nagyváradon u. naponta este 13 órákor. (3 o. 30 utolsó felvétel mellett.)
Nagyvárad—Bátaszék. Ind. Nagyváradon naponta reggel 15 órákor. — Hk. Nagyváradon u. naponta este 14 órákor. (3 o. 30 utolsó felvétel mellett.)
Nagyvárad—Bátaszék. Ind. Nagyváradon naponta reggel 16 órákor. — Hk. Nagyváradon u. naponta este 15 órákor. (3 o. 30 utolsó felvétel mellett.)
Nagyvárad—Bátaszék. Ind. Nagyváradon naponta reggel 17 órákor. — Hk. Nagyváradon u. naponta este 16 órákor. (3 o. 30 utolsó felvétel mellett.)
Nagyvárad—Bátaszék. Ind. Nagyváradon naponta reggel 18 órákor. — Hk. Nagyváradon u. naponta este 17 órákor. (3 o. 30 utolsó felvétel mellett.)
Nagyvárad—Bátaszék. Ind. Nagyváradon naponta reggel 19 órákor. — Hk. Nagyváradon u. naponta este 18 órákor. (3 o. 30 utolsó felvétel mellett.)
Nagyvárad—Bátaszék. Ind. Nagyváradon naponta reggel 20 órákor. — Hk. Nagyváradon u. naponta este 19 órákor. (3 o. 30 utolsó felvétel mellett.)
Nagyvárad—Bátaszék. Ind. Nagyváradon naponta reggel 21 órákor. — Hk. Nagyváradon u. naponta este 20 órákor. (3 o. 30 utolsó felvétel mellett.)
Nagyvárad—Bátaszék. Ind. Nagyváradon naponta reggel 22 órákor. — Hk. Nagyváradon u. naponta este 21 órákor. (3 o. 30 utolsó felvétel mellett.)
Nagyvárad—Bátaszék. Ind. Nagyváradon naponta reggel 23 órákor. — Hk. Nagyváradon u. naponta este 22 órákor. (3 o. 30 utolsó felvétel mellett.)
Nagyvárad—Bátaszék. Ind. Nagyváradon naponta reggel 24 órákor. — Hk. Nagyváradon u. naponta este 23 órákor. (3 o. 30 utolsó felvétel mellett.)
Nagyvárad—Bátaszék. Ind. Nagyváradon naponta reggel 25 órákor. — Hk. Nagyváradon u. naponta este 24 órákor. (3 o. 30 utolsó felvétel mellett.)
Nagyvárad—Bátaszék. Ind. Nagyváradon naponta reggel 26 órákor. — Hk. Nagyváradon u. naponta este 25 órákor. (3 o. 30 utolsó felvétel mellett.)
Nagyvárad—Bátaszék. Ind. Nagyváradon naponta reggel 27 órákor. — Hk. Nagyváradon u. naponta este 26 órákor. (3 o. 30 utolsó felvétel mellett.)
Nagyvárad—Bátaszék. Ind. Nagyváradon naponta reggel 28 órákor. — Hk. Nagyváradon u. naponta este 27 órákor. (3 o. 30 utolsó felvétel mellett.)
Nagyvárad—Bátaszék. Ind. Nagyváradon naponta reggel 29 órákor. — Hk. Nagyváradon u. naponta este 28 órákor. (3 o. 30 utolsó felvétel mellett.)
Nagyvárad—Bátaszék. Ind. Nagyváradon naponta reggel 30 órákor. — Hk. Nagyváradon u. naponta este 29 órákor. (3 o. 30 utolsó felvétel mellett.)
Nagyvárad—Bátaszék. Ind. Nagyváradon naponta reggel 31 órákor. — Hk. Nagyváradon u. naponta este 30 órákor. (3 o. 30 utolsó felvétel mellett.)
Nagyvárad—Bátaszék. Ind. Nagyváradon naponta reggel 32 órákor. — Hk. Nagyváradon u. naponta este 31 órákor. (3 o. 30 utolsó felvétel mellett.)
Nagyvárad—Bátaszék. Ind. Nagyváradon naponta reggel 33 órákor. — Hk. Nagyváradon u. naponta este 32 órákor. (3 o. 30 utolsó felvétel mellett.)
Nagyvárad—Bátaszék. Ind. Nagyváradon naponta reggel 34 órákor. — Hk. Nagyváradon u. naponta este 33 órákor. (3 o. 30 utolsó felvétel mellett.)
Nagyvárad—Bátaszék. Ind. Nagyváradon naponta reggel 35 órákor. — Hk. Nagyváradon u. naponta este 34 órákor. (3 o. 30 utolsó felvétel mellett.)
Nagyvárad—Bátaszék. Ind. Nagyváradon naponta reggel 36 órákor. — Hk. Nagyváradon u. naponta este 35 órákor. (3 o. 30 utolsó felvétel mellett.)
Nagyvárad—Bátaszék. Ind. Nagyváradon naponta reggel 37 órákor. — Hk. Nagyváradon u. naponta este 36 órákor. (3 o. 30 utolsó felvétel mellett.)
Nagyvárad—Bátaszék. Ind. Nagyváradon naponta reggel 38 órákor. — Hk. Nagyváradon u. naponta este 37 órákor. (3 o. 30 utolsó felvétel mellett.)
Nagyvárad—Bátaszék. Ind. Nagyváradon naponta reggel 39 órákor. — Hk. Nagyváradon u. naponta este 38 órákor. (3

